

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ИЗБОРНОМ ВЕЋУ

Одлуком Изборног већа Филозофског факултета у Београду од 21.02.2013. године изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима пријављеним на конкурс за избор ванредног професора за ужу научну област Предшколска педагогија на Одељењу за педагогију и андрагогију. На конкурс објављен у листу „Послови“ од 20. фебруара. 2013. године, пријавио се један кандидат – др Драгана Павловић Бренеселовић, доцент на Одељењу за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Након проучавања поднете документације и радова кандидата Комисија подноси Изборном већу Филозофског факултета следећи

ИЗВЕШТАЈ

Драгана Павловић Бренеселовић рођена је у Београду 1955. године. Основну и средњу школу, као и студије педагогије на Филозофском факултету завршила је у Београду. Магистрирала је 1989. године на Одељењу за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду из области предшколске педагогије са радом на тему „Положај детета у деčјем вртићу и првом разреду основе школе.“ На истом факултету одбранила је докторску дисертацију „Развијање модела интервенције у успостављању партнерства породице и деčјег вртића“ 2008 године.

Након дипломирања, у периоду од 1980-1983. године радила је као стручни секретар на пројекту „Евалуација програма предшколског васпитања у Србији“, Филозофског факултета у Београду и при Центру за културу Стари град као стручни консултант и васпитач на програму развоја стваралаштва деце предшколског узраста »Школигрица«. Од 1983. године ангажована је на Одељењу за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду као

библиотекар. Од 1985. године ангажована је као асистент приправник, потом асистент, а од 2009. године као доцент на Одељењу за педагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду, за ужу научну област Предшколска педагогија.

Др Драгана Павловић Бренеселовић држи вежбе и предавања на свим нивоима студија на више предмета, од којих је неколико предмета сама конципирала. Изборне курсеве које је развила на основним и мастер студијама похађају и студенти студентског програма психологије. Ангажована је и у реализацији предмета *Методе и технике наставног рада* у Центру за образовање наставника (мастер студије социологије, филозофије и историје).

Континуирано прати савремене оријентације у предшколској педагогији и теорију децјег вртића у настави са студентима гради на савременим приступима детињству и институционалном васпитању. Истраживања које покреће са студентима заснована су на новим методолошким приступима. У настави полази од системског приступа предшколском васпитању и кроз интерактиван рад са студентима отвара суштинска питања предшколске педагогије и подстиче рефлексиван однос студената према тим питањима. Развија наставни процес кроз систематско праћење и критичко преиспитивање. Била је ментор или члан комисија за оцену и одбрану већег броја завршних дипломских и мастер радова на Одељењу за педагогију и андрагогију. Тренутно менторски води два докторанда на истом Одељењу. Била је председник комисије за одбрану две докторске дисертације на Одељењу за педагогију и андрагогију. О квалитету њеног рада у настави говоре и високе оцене које добија на студентским евалуацијама као и велики број студената који бира изборне предмете у чијој реализацији учествује.

Била је члан Савета факултета у два наврата (последње чланство у актуелном сазиву) и члан Комисије за библиотеке (2009-2012). Координатор је Одељења за међународну сарадњу од 2010. године и члан Комисије за категоризацију радова, часописа и научних скупова, од оснивања. Учествовала је у развијању студијских програма на Одељењу, дефинисањем компетенција и развијањем нових курсева у оквиру студијских програма, у складу са савременим теоријским полазиштима, друштвеним кретањима и схватањима професионализма

у образовању Учествовала је у конципирању активности представљања студија педагогије у средњим школама 2011. године и активности промоције студија педагогије у Ноћи музеја 2012. године. Такође је била члан групе која је креирала и реализовала програм наставничког образовања високошколских наставника Универзитета у Београду (*РАКУН - Развој компетенција универзитетских наставника*). Промовисала је и заступала Катедру за предшколску педагогију на више међународних и националних конференција и скупова (Трансверзалне компетенције и доуниверзитетско образовање, 2010; Technical Consultation on Roma Early Childhood Inclusion, UNICEF, 2011; Дијалог о политикама раног развоја деце и инклузија ромске деце, УНИЦЕФ и Министарство просвете, 2011; Инклузија ромске деце најранијег узраста, МИП и УНИЦЕФ, 2011; Унапређивање ПВО у Републици Србији, 2011; Добре праксе и партнерства – кључ ефикасног, квалитетног и праведног образовања, Министарство просвете и науке, 2012). Члан је Управног одбора Института за педагошка истраживања и више комисија при Заводу за унапређивање образовања и васпитања и Министарства просвете. Учествовала је у пројекту израде Стратегије образовања у Србији до 2020. као ангажовани експертски опонент од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Члан је домаћих и међународних професионалних организација и удружења: Balkan Society for Pedagogy and Education; Педагошко друштво Србије; Центар за интерактивну педагогију. Активно сарађује са Савезом удружења васпитача Србије.

Др Драгана Павловић Бренеселовић је као сарадник Института за педагогију и андрагогију Филозофског факултета учествовала у више научноистраживачких пројеката које финансира Министарства просвете и науке Србије. Тренутно је ангажована на пројекту „Модели процењивања и стратегије унапређивања квалитета образовања у Србији“ Института за педагогију и андрагогију. Учествовала је у већем броју развојних пројеката - од последњег изборног периода у пројектима: „Стандарди раног учења и развоја“, УНИЦЕФ и Институт за психологију; „School Modernization Programe“ пројекат Министарства просвете науке и технолошког развоја РС и Европске инвестиционе банке;

„Професионални развој запослених у образовању“ пројекат Завода за унапређивање образовања и васпитања РС и швајцарске агенције SDC. Такође, учествовала је у више међународних пројеката - „Дечји вртић као породични центар“ у оквиру међународног пројекта из области предшколског васпитања „Step by step“, OSI, Georgetown University, CRI и ИПА као руководилац пројекта за Србију и Црну Гору; "STEP" (Serbian Teacher Education Development) Министарства иностраних послова Финске, Министарства просвете Србије и Центра за педагошко, психолошко и методичко образовање наставника Филозофског факултета, а од последњег изборног периода у пројектима Advancing Educational Inclusion and Quality in South East Europe, OSI's Education Support Program and Center for Education Policy Studies CEPS - University of Ljubljana (добитник стипендије за научно истраживачки рад на основу података добијених на „2009 Cross-National Survey of Parents in South East Europe (SEE) countries“) и “Second chance” – Systemic Development of Elementary, Practice Based Adult Education in Serbia, пројекат Европске комисије и Министарства просвете и науке.

У последњем изборном периоду учествовала је прилозима на неколико међународних и националних научних скупова и имала уводно предавање на националном научном скупу „Педагог између теорије и праксе“ 2013. године у Београду.

До сада је објавила 3 ауторске и 5 коауторских монографија, већи број поглавља у монографијама и тематским зборницима и чланака у часописима међународног и националног значаја. У последњем изборном периоду објавила је две монографије од којих једна представља обрађен део докторске дисертације, 6 научних чланака објављених у часописима међународног значаја (од којих 5 као једини или први аутор), 1 ауторски чланак у часопису националног значаја, 3 чланка у тематским зборницима (2 ауторска и 1 коауторски), по два излагања штампана у целини са међународних и националних конференција (3 ауторска и 1 коауторски) и 6 излагања објављених у изводу (по 3 ауторска и коауторска). Била је коуредник једног тематског зборника, 2 зборника са скупова и стручни редактор научне студије преведене са енглеског језика. На основу Критеријума за стицање звања на Универзитету у Београду кандидат је од претходног избора у звање

доцента остварила резултате који јој омогућавају избор у звање ванредног професора.

У научној монографији *Где станује квалитет, Књига 1 – Политике грађења квалитета у предшколском васпитању* (ауторство: 1–132. стр.) у издању Института за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду, ауторка користи савремени научни приступ проучавању проблематике образовања заснован на вишекружној повратној спрези проучавања праксе и теорије. Уместо да пође од теоријског дефинисања и теоријског модела у који се потом пракса „угурава“, ауторка полази од праксе на основу које идентификује нивое и димензије успостављања и развијања квалитета, који су потом основ за критичку анализу пракси у појединим земљама. У следећем „кругу“, на основу спроведене анализе, ауторка развија смернице за системски приступ грађењу квалитета у педагошкој пракси: динамичност, мултидимензионалност, мултиперспективност, контекстуалност, мултиlevelност и системност. Тиме се истовремено покреће нови круг анализе теоријских поставки и праксе квалитета у образовању, сагледавањем различитих дискурса квалитета кроз идентификовање кључних ослонаца – схватање природе система људског деловања, научне парадигме из које се полази, теоријске оријентације, мера образовне политике, њихове функције и положаја актера образовне праксе. Кроз утемељену анализу димензија два дискурса квалитета - дискурса осигурања и дискурса грађења квалитета, ауторка чини искорак у односу на постојеће теоријске приступе проблематици квалитета и пружа нов основ за разумевање концепта квалитета у образовању и критичко преиспитивање доминантног дискурса у образовној политици.

Реч је о оригиналној, продубљеној и информативној студији, која не само да осветљава комплексност и контроверзност, данас свеprisутне тематике квалитета у образовању, већ нуди и један системски постављен приступ за одређивање/разумевање, начине грађења и моделе процене квалитета у домену предшколског васпитања. Истовремено, она садржи исцрпан приказ система предшколског васпитања - тачније политика грађења квалитета предшколског васпитања у пет земаља које се по низу критеријума могу сматрати узором у овој

области. Одабрани приступ проучавања и системска концепција грађења квалитета у предшколском образовању и васпитању, релевантне су за истраживање квалитета на свим нивоима образовања.

У чланку *Добробит детета у програму наспрам програма за добробит детета* (Настава и васпитање, 2010, 59 (2): 251-264) аутор се, по први пут у нашој педагошкој литератури, бави концептом добробити у васпитању и образовању. Сликовито и утемељено, користећи метафору базена у који се дете “убацује” објашњава се доминантни приступ добробити кроз програм као спољашњи оквир за добробит детета. Ослањајући се на анализу обимне психолошке литературе о одређењу овог концепта, аутор елаборира системски приступ у педагошком сагледавању добробити детета, одређивањем различитих димензија добробити, њихове узајамне повезаности и динамичке и контекстуалне природе њиховог развоја. На тај начин аутор утемељује и конкретизује савремени приступ програму предшколског васпитања као процеса којим одрасли подржава дете да кроз властите активности и односе у датом контексту остварује и развија персоналну и интерперсоналну добробит. Таквим програмом се стварају претпоставке за дугорочне синергијске исходе социјализације као што су резилијентност, емоционална и социјална компетенција, алтруизам, моралност и изградња смисла и система вредности.

У поглављу *Односи на раним узрастима* (У Бауцал, А. (ур.) *Стандарди за развој и учење деце раних узраста у Србији*, Београд: Институт за психологију/УНИЦЕФ, стр. 133-150) ауторка се свеобухватно и утемељено бави проблематиком односа која се у теорији и образовној политици данас сматра кључним питањем васпитања и образовања предшколске деце. Полазећи од значаја односа које дете успоставља са средином и биолошке предодређености детета да учи и развија се кроз социјалне односе, развој и учење се сагледавају као процес социјалне коконструкције који се заснива на интеракцији и активности детета у и са средином. Ауторка иде и даље од представљања и јасног објашњавања савремених сазнања о развоју и учењу детета. Расправљајући о квалитету односа

које дете успоставља и сагледавајући их из перспективе детета, одраслог и заједнице, ауторка даје допринос социјално конструктивистичкој теорији развоја сазнањима теорије система. Ауторка је, пишући овај текст, пронашла начин да испуни тежак задатак и да могући одговор на питање како допринети да научна сазнања постану релевантна за практичаре и како написати текст који не карикира науку, а користан је практичару. Зато из њега можемо да учимо о савременим сазнањима о развоју и учењу предшколског детета, из којих произилазе сазнања о томе како тај процес можемо подржати, али и о томе шта данас значи научно засновати (практично релевантна) сазнања.

У раду *Social life of one article (Patchwork: learning diversities: conference proceedings, full papers, EARLI - European Association of Research on Learning and Instruction Conference, August 30st - September 1st 2012, Belgrade. str. 111-117*, коауторски рад са Ж. Крњаја и М. Аврамовић) покренута су суштинска питања природе педагогије као науке и проблем дихотомије теорије и праксе образовања. Свеприсутном поделом у којој се веза види у томе што теорија даје истине и решења које пракса треба да примени, занемарује се комплексна природа људских система делања какво је образовање. Насупрот овој дихотомији, у чланку се полази од сагледавања теорије и праксе образовања кроз интеракцију, у којој се концепција и њена материјализација преплићу, допуњују и надограђују. У чланку је приказано развојно истраживање усмерено на „оживљавање“ властитог научног чланка покретањем колаборативног истраживања са практичарима. Сликвито названим фазама истраживања које одсликавају фокус истраживања у појединим фазама, аутори нас воде кроз процес грађења значења чланка у контексту праксе и значења праксе у контексту чланка који повратно води до преиспитивања праксе истраживача као аутора чланка. У чланку се указује да разумевање суштине образовног делања као подручја *praxis* – рефлексивног односа између теорија и акције, захтева системски приступ реконцептуализацији педагогије као науке, иницијалног образовања практичара, улоге истраживача и системско умрежавање носилаца истраживања у образовању и праксе образовања, као и промену политике научног развоја и система вредновања истраживачког и универзитетског рада.

Доследно се крећући у системској парадигми сагледавања, разумевања и мењања стварности, др Драгана Павловић Бренеселовић у својим радовима приступа проблемима интердисциплинарно и холистички и реално комплексне феномене приказује у својој сложености, контекстуалности и процесуалности, дајући кроз синтезу различитих перспектива нова значења. Користећи при томе језик метафора и слика (шематских приказа) зорно демонстрира системско мишљење и пажљиво трага за терминима који најбоље говоре о суштини, неробујући устаљеним фразама у научној терминологији.

Имајући у виду квалитет и успешне резултате у настави и научно-истраживачком раду, сматрамо да доцент др Драгана Павловић Бренеселовић испуњава све услове за избор у више звање и слободни смо да свесрдно предложимо Изборном већу Филозофског факултета да др Драгану Павловић Бренеселовић изабере у звање ванредног професора за ужу научну област ПРЕДШКОЛСКА ПЕДАГОГИЈА.

Београд, 15.3. 2013. године

Комисија:

др Мирјана Пешић, редовни професор у пензији
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Снежана Маринковић, редовни професор
Учитељски факултет Универзитета у Крагујевцу

др Јасмина Клеменовић, ванредни професор
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду